

Редакція:

30.11.1989

ДИРЕКТИВА РАДИ 89/654/ЄЕС

від 30 листопада 1989 року

щодо мінімальних вимог стосовно безпеки і охорони здоров'я у робочих зонах (перша окрема Директива у значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС)

(ОВ L 393, 30.12.1989, С. 1)

Зі змінами, внесеними: Офіційний вісник № L 38 С 21 Дата 27.06.2007

► M1 Директивою 2007/30/ЄС Європейського Парламенту від 20 червня 2007 року

З виправленнями, внесеними:

► C1 Виправлення, ОВ L 211, 09.08.1990, С. 15 (89/654/ЄЕС)

► C2 Виправлення, ОВ L 59, 06.03.1991, С. 15 (89/654/ЄЕС)

▼ B

РАДА ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПІВТОВАРИСТВ,

Беручи до уваги Договір про заснування Європейського Економічного Співтовариства, зокрема, його пункт А статті 118,

Беручи до уваги пропозицію Комісії ([1]), підготовлену після консультацій з Дорадчим Комітетом з питань безпеки, гігієни праці і охорони здоров'я на робочому місці,

У співробітництві з Європейським Парламентом ([2]),

Беручи до уваги позицію Економічно-соціального комітету ([3]),

Оскільки у пункті А статті 118 Договору передбачено, що Рада шляхом ухвалення директив визначає мінімальні вимоги, особливо щодо поліпшення робочого середовища, підвищення рівня безпеки та охорони здоров'я працівників;

Оскільки згідно з цією статтею такі директиви не повинні містити адміністративних, фінансових або правових аспектів, які перешкоджали б створенню і розвитку малих та середніх підприємств.

Оскільки повідомлення Комісії про програму її дій в сфері безпеки, гігієни праці і охорони здоров'я на робочому місці ([4]) передбачає ухвалення Директиви, яка повинна забезпечити безпеку і охорона здоров'я працівникам у робочих зонах у робочому середовищі).

Оскільки у своїй Резолюції від 21 грудня 1997 року стосовно безпеки, гігієни праці і охорони здоров'я на робочому місці ([5]) Рада взяла до уваги намір Комісії протягом короткого часу розробити мінімальні вимоги щодо робочих зон.

Оскільки дотримання мінімальних вимог поліпшення безпеки і охорони здоров'я в робочих зонах є необхідною передумовою забезпечення безпеки і охорони здоров'я працівників.

Ця Директива є окремою Директивою у значенні частини 1 статті 16 Директиви Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року про впровадження заходів для заохочення вдосконалень у сфері безпеки і захисту здоров'я працівників під час роботи ([6]), оскільки положення зазначеної Директиви, без шкоди більш суворим або специфічним положенням цієї Директиви у всій своїй повноті стосуються вимог до робочих зон.

Оскільки ця Директива є практичним внеском для забезпечення соціальної захищеності у внутрішньому ринку;

Оскільки згідно з Рішенням 74/325/ЄЕС ([7]) із останніми змінами, внесеними Актом про приєднання від 1985 року, Комісія консультиється з Дорадчим

Комітетом з безпеки, гігієни і охорони здоров'я з питань розробки пропозицій у цій сфері,

▼B

УХВАЛИЛА ЦЮ ДИРЕКТИВУ:

СЕКЦІЯ I

Загальні положення

Стаття 1

Предмет Директиви

1. Ця Директива є першою окремою Директивою у значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС; встановлює мінімальні вимоги стосовно безпеки і охорони здоров'я у робочих зонах, як визначено у статті 2.

2. Ця Директива не застосовуються до:

- (a) транспортних засобів, які використовуються за межами підприємства та/чи виробництва, а також робочих зон всередині транспортних засобів;
- (b) тимчасових чи пересувних будівельних майданчиків;
- (c) добувної промисловості;
- (d) риболовних суден;
- (e) полів, лісів та інших місцевостей, що належать сільськогосподарським або лісогосподарським угіддям, але перебувають за межами оброблюваних територій.

3. Положення Директиви 89/391/ЄЕС, без шкоди більш **►C2** жорстким **◄** або спеціальним положенням цієї Директиви, у всій своїй повноті застосовуються до сфери застосування пункту 1.

Стаття 2

Визначення

В контексті цієї Директиви «робочі зони» – це місця у будівлях або спорудах, що належать підприємству та/або виробництву, які призначені для використання в якості робочих місць, включаючи будь-яке місце на території підприємства, до якого працівник має доступ при виконанні дорученої йому роботи.

СЕКЦІЯ II

обов'язки роботодавця

Стаття 3

Робочі зони, що використовуються вперше

Робочі зони, які використовуються вперше після 31 грудня 1992 року, повинні відповідати мінімальним вимогам безпеки і охорони здоров'я, визначеним у Додатку I.

Стаття 4

Робочі зони, які вже використовуються

Робочі зони, які вже використовувались до 1 січня 1993 року, повинні протягом щонайбільше трьох років після вказаної дати бути приведеними у відповідність з мінімальними вимогами безпеки і охорони здоров'я, визначеними у Додатку II

Однак, для Республіки Португалія, робочі зони, які використовувались до 1 січня 1993 року, повинні протягом щонайбільше чотирьох років після цієї дати бути приведеними у відповідність з мінімальними вимогами безпеки і охорони здоров'я, визначеними у Додатку II.

▼B

Стаття 5

Зміни робочих зон

Якщо після 31 грудня 1992 року будуть проводитися зміни, розширення та/або переобладнання робочих зон, роботодавець повинен вжити необхідних заходів для того, щоб ці зміни, розширення та/або переобладнання проводились у відповідності з мінімальними вимогами, визначеними у Додатку I.

Стаття 6

Загальні вимоги

Для забезпечення безпеки і охорони здоров'я працівників роботодавець повинен потурбуватись про те, щоб:

- підходи до аварійних виходів і шляхів евакуації, а також ці виходи і шляхи були вільними, щоб ними можна було скористатись у будь-який момент;
- робочі зони, а також обладнання і пристрої, особливо, зазначені у Додатках I та II, підтримувались у робочому стані а виявлені несправності, які можуть негативно вплинути на безпеку і здоров'я працівників, усувались так швидко, наскільки це можливо;
- робочі зони, а також обладнання і пристрої, особливо, зазначені у Додатку I пункт 6 та у Додатку II пункт 6, регулярно очищались для забезпечення належних гігієнічних умов;
- захисні засоби і пристрої, призначені для запобігання або усунення небезпеки, зокрема, ті, про які зазначені у Додатках I і II, підлягають регулярному наглядові і перевіркам їх

функціональних здатностей.

Стаття 7

Інформування працівників

Без шкоди положенням статті 10 Директиви 89/391/ЄЕС, працівники та/або їх представники повинні бути інформовані про всі заходи, які вживаються для безпеки і охорони здоров'я у робочих зонах.

Стаття 8

Заслуховування і залучення працівників

Відповідно до статті 11 Директиви 89/391/ЄЕС роботодавці ознайомлюються з думкою працівників, або їх представників з питань, що відносяться до сфери застосування цієї Директиви, включаючи Додатки, і надають їм можливість співробітництва у цій сфері.

СЕКЦІЯ III

інші положення

Стаття 9

Внесення змін до Додатків

Суто технічна зміни Додатків, обумовлені:

— ухваленням Директив про технічну гармонізацію і стандартизацію у сфері планування, виготовлення або конструювання окремих компонентів робочих зон, та/або

— технічним прогресом, змінами у міжнародних правилах або документах, розвитком знань, що стосуються робочих зон, здійснюється відповідно до процедури, викладеної в статті 17 Директиви 89/391/ЄЕС.

▼B

Стаття 10

Прикінцеві положення

1. Держави-члени вводять в дію закони, підзаконні акти та адміністративні положення, необхідні для

приведення у відповідність з цією Директивою не пізніше 31 грудня 1992 року, негайно інформуючи про це Комісію (Грецька Республіка – не пізніше 31 грудня 1994 року).

2. Держави-члени передають Комісії тексти національного законодавства у сфері застосування цієї Директиви, які вони ухвалюють, або вже ухвалили.

▼M1 _____

▼B

Стаття 11

Цю Директива адресовано державам-членам.

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ І ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДЛЯ РОБОЧИХ ЗОН, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ВПЕРШЕ, ВІДПОВІДНО ДО СТАТТІ 3 ДИРЕКТИВИ

1. Попереднє зауваження

Вимоги цього Додатку застосовуються у всіх випадках, коли цього вимагають властивості робочих зон, або характер діяльності, обставини, або наявність небезпеки.

2. Стійкість і міцність

Будівлі та споруди, призначені для розміщення робочих зон, повинні мати конструкцію і міцність, що відповідали б їх призначенню.

3. Електричне обладнання

Електричне обладнання повинно бути так сконструйоване і встановлене, щоб не спричиняти небезпеки пожежі або вибуху і щоб люди були належним чином захищені від нещасних випадків внаслідок прямого або непрямого контакту з ними.

При проектуванні і виготовленні, виборі матеріалу і захисних пристроїв слід враховувати напругу, вплив зовнішніх умов і професійну кваліфікацію персоналу, який має доступ до деталей установки.

4. Шляхи евакуації і аварійні виходи

4.1 Шляхи евакуації і аварійні виходи повинні бути вільними від будь-яких предметів і надавати можливість найкоротшого шляху на зовнішній простір або до безпечної зони.

4.2 Повинна бути забезпечена можливість для працівників швидко і при повній безпеці покинути всі робочі місця.

4.3 Кількість, розташування і розміри шляхів евакуації і аварійних виходів визначаються відповідно до використання, облаштування і розмірів робочих зон, а також максимально-можливої кількості осіб, що можуть там перебувати.

4.4 Двері аварійних виходів повинні відкриватись назовні. Двері аварійних виходів повинні замикатись так, щоб будь-яка особа могла легко і швидко їх відкрити без застосування додаткових засобів у випадку необхідності.

Розсувні двері і двері, що обертаються, не допускається застосовувати як двері аварійних виходів.

4.5 Шляхи евакуації і аварійні виходи повинні мати позначення відповідно до національних приписів, гармонізованих з Директивою 92/58/ЄЕС ([8]).

Ці позначення повинні бути стійкими і ставитись на відповідних місцях.

4.6 Не допускається замикати аварійні виходи на ключ.

Шляхи евакуації та аварійні виходи, а також підходи і двері, що ведуть до них не повинні бути перегорожені сторонніми предметами, повинні бути в будь-який момент готовими до використання без перешкод.

4.7 Шляхи евакуації і аварійні виходи, для яких необхідне освітлення, повинні мати достатнє аварійне освітлення на випадок відключення основного освітлення.

5. Пожежна сигналізація; боротьба з пожежами

5.1 В робочих зонах відповідно до розмірів і використання будівлі, наявного обладнання, фізичних і хімічних властивостей наявних речовин, а також максимально можливої кількості присутніх осіб повинні бути в наявності засоби гасіння пожежі і, за необхідності, засоби виявлення вогню і аварійної сигналізації.

5.2 Неавтоматичне обладнання для гасіння вогню повинно перебувати в легкодоступному місці і бути зручним для використання.

Воно повинно мати позначення відповідно до національних положень, гармонізованих з Директивою 92/58/ЄЕС.

Ці позначення повинні бути стійкими і нанесеними у належних місцях.

▼В

6. Вентиляція у закритих робочих приміщеннях

6.1 У закритих робочих приміщеннях повинно бути достатньо придатного для дихання повітря з урахуванням характеру робочого процесу і фізичних потреб організму працівників.

Якщо застосовуються вентиляційні пристрої, вони повинні бути готовими до роботи в будь-який момент.

Будь-які порушення повинні відображатись попереджувальними пристроями, якщо це необхідно з огляду на здоров'я працівників.

6.2 Якщо застосовуються установки для кондиціювання повітря, або механічні вентиляційні установки, слід переконатись, що вони не створюють протягів, шкідливих для працівників.

Відкладення і забруднення, які можуть призвести до безпосередньої загрози для здоров'я працівників через повітря у приміщенні, повинні негайно видалятися.

7. Температура у приміщеннях

7.1 Протягом робочого часу у ►С1 приміщеннях, де розташовані робочі зони, ◀ повинна бути температура, сприятлива для потреб людського організму з урахуванням застосовуваних методів роботи, фізичних потреб працівників.

7.2 У приміщеннях для відпочинку, для чергового персоналу, їдальнях, санітарних приміщеннях і приміщеннях для надання медичної допомоги температура повинна відповідати призначенню цих приміщень.

7.3 Вікна, дахові ліхтарі і скляні перегородки відповідно до характеру роботи і робочих зон дозволяти захист робочих зон від надмірного сонячного світла.

8. Природне і штучне освітлення приміщень

8.1 Робочі зони повинні, наскільки це можливо, отримувати достатньо денного світла і бути обладнані пристроями штучного освітлення, яке повинно бути достатнім для безпеки і охорони здоров'я працівників.

8.2 Освітлення ►С1 приміщень, де розташовані робочі зони, ◀ і переходів повинно бути обладнані таким чином, щоб спосіб освітлення не створював загрози нещасного випадку.

8.3 Робочі зони, в яких працівникам у випадку відключення штучного освітлення у особливій мірі загрожує небезпека, повинні бути обладнані достатнім аварійним освітленням.

9. Підлоги, стінки, стелі і дахи приміщень

9.1 Підлоги ►СІ приміщень ◀ не повинні мати нерівностей, отворів або небезпечних ухилів, вони повинні бути міцними, нерухомими і неслизькими.

Місця розташування робочих місць у робочій зоні ►СІ повинні мати достатню теплоізоляцію ◀ з урахуванням типу підприємства і характеру фізичної діяльності працівників.

9.2 Поверхня підлоги, стелі і стін повинна забезпечувати можливість її чистити і обновляти відповідно до гігієнічних вимог.

9.3 Прозорі або світлопроникні стіни, зокрема, скляні перегородки, у приміщеннях або в зоні, де розміщені ►СІ робочі місця ◀ і проходи, повинні мати добре видні позначення, виготовляться з безпечного матеріалу або бути відгородженими від робочих місць і проходів таким чином, щоб уникнути контакту працівників з стінками і при пошкодженні їх не могли бути травмовані осколками.

9.4 Доступ на покрівлі з матеріалів, які не мають достатньої міцності, допускається лише при наявності обладнання, яке робить можливим безпечне проведення робіт.

10. Вікна та верхнє освітлення

10.1 Для працівників повинно бути передбачена можливість у безпечний спосіб відкривати, закривати, регулювати і закріплювати вікна, верхнє освітлення та вентилятори. Вони повинні мати таку конструкцію, щоб у відкритому стані не являли небезпеку для працівників.

10.2 Вікна та верхнє освітлення повинні конструюватись у комплексі з обладнанням, або мати пристрої, які забезпечували б можливість їх очищувати без небезпеки для працівників, що проводять чищення, а також для працівників, що перебувають у приміщенні, або навколо неї.

▼В

11. Двері і ворота

11.1 Розташування, кількість, матеріали, що використовуються при виготовленні, і розміри дверей та воріт визначаються характером використання приміщень або робочих зон.

11.2 Прозорі двері повинні мати позначення на рівні людських очей.

11.3 Двері та ворота, що обертаються, повинні бути прозорими або мати прозорі вікна.

11.4 Якщо прозорі або світлопропускні частини дверей чи воріт виготовлені з матеріалу, що не має належної міцності, і є небезпека травмування працівників осколками цих частин, слід захистити ці частини від контакту з людьми.

11.5 Розсувні двері повинні мати захист від обривання або ненавмисного відкривання.

11.6 Двері або ворота, що відкриваються догори, повинні мати захист від ненавмисного опускання.

11.7 Двері, розташовані на шляху евакуації, повинні мати належні позначення.

Повинна бути забезпечена можливість відкрити їх зсередини в будь-який момент без спеціальних допоміжних засобів.

При наявності працівників у робочих зонах двері не повинні замикатись.

11.8 У безпосередній близькості до воріт, які призначені, головним чином, для проїзду транспортних засобів, повинні бути обладнані, постійно доступні і ясно позначені двері для пішоходів за винятком випадків, коли прохід є небезпечним для пішоходів.

11.9 Двері і ворота, що мають привід, повинні рухатись так, щоб не створювати загрози для працівників.

Вони повинні бути обладнані добре видимими і легко доступними аварійними вимикачами, повинна бути забезпечена можливість відкрити їх вручну, якщо вони не відкриваються автоматично при відключенні енергії.

12. Шляхи пересування; небезпечні зони

12.1 Шляхи пересування, включаючи сходи, стаціонарні переходи зі сходами, рамки для навантажувальних робіт, повинні бути так розташовані і мати такі розміри, щоб відповідно до свого призначення прохід або проїзд по них був легким і безпечним і при цьому не створювалась загроза для працівників, що працюють поблизу.

12.2 Розміри транспортних шляхів, призначених для пересування осіб та/або вантажів, повинні визначатись чисельністю можливих користувачів і характером виробництва.

Якщо застосовуються транспортні засоби, пішоходам повинна бути забезпечена можливість пересуватись на безпечній відстані.

12.3 Шляхи, призначені для руху транспортних засобів, повинні бути обладнані дверима, воротами, пішохідними доріжками і сходовими переходами на достатній відстані.

12.4 Якщо характер роботи і обладнання приміщень обумовлюють необхідність захисту працівників, обмеження шляхів пересування повинні бути позначені.

12.5 Якщо в робочих зонах є обумовлені характером роботи небезпечні місця, в яких існує небезпека падіння працівників або падіння предметів на них, ці місця повинні, наскільки це можливо, обладнані пристосуваннями для запобігання доступові сторонніх працівників до цих місць.

Для захисту працівників, які за характером своєї роботи змушені перебувати у небезпечних місцях робочої зони, повинні бути вжиті відповідні запобіжні заходи.

Небезпечні місця повинні мати добре видимі позначення.

13. Особливі вимоги до ескалаторів і рухомих доріжок (тротуарів)

Ескалатори і рухомі доріжки повинні функціонувати безпечно.

Вони повинні бути обладнані необхідними захисними пристосуваннями.

Вони повинні бути обладнані добре видимими і легко доступними засобами аварійної зупинки.

▼В

14. Рампи для навантажувальних робіт

14.1 Рампи для навантажувальних робіт повинні відповідати розмірам вантажів, що транспортуються.

14.2 Рампи для навантажувальних робіт повинні мати не менше одного виходу.

Якщо це дозволяють умови виробництва, рампи, довжина яких перевищує певне значення, повинні мати виходи на кожному з кінців.

14.3 Наскільки це можливо, працівники повинні бути захищені від падіння з рамп.

15. Розміри приміщень, обсяг повітря в них, простір для руху на робочому місці

15.1 Робочі приміщення повинні мати достатню площу і висоту, а також достатній обсяг повітря для того, щоб працівники могли виконувати свою роботу без шкоди для їх безпеки, здоров'я і самопочуття.

15.2 Розміри вільної площі на робочому місці повинні бути такими, щоб працівники мали свободу рухів під час своєї роботи.

Якщо ця вимога через обставини, ►СІ пов'язані з робочим місцем, ◀ не може бути виконана, працівникові повинна бути надана поблизу робочого місця площа, достатня для вільних рухів.

16. Приміщення для відпочинку

16.1 Працівникам повинно бути надане легко доступне приміщення для відпочинку, якщо це необхідно для їх безпеки і здоров'я, особливо, якщо цього вимагають характер виконуваної роботи і надмірна (наднормативна) чисельність осіб, зайнятих у виробництві.

Це положення не стосується працівників, що працюють у конторах, бюро або приміщеннях з подібними до них умовами, і мають рівноцінні умови для відпочинку під час перерв.

16.2 Приміщення для відпочинку повинні мати достатні розміри і бути устаткованими відповідно до чисельності працівників столами і місцями для сидіння з спинками.

16.3 В приміщеннях для відпочинку повинні бути вжиті заходи для захисту тих, що не палить, від впливу тютюнового диму.

16.4 Якщо процесу роботи властиві регулярні і часті перерви, під час яких зберігається готовність до роботи, і приміщення для відпочинку відсутнє, працівникам повинні бути надані у розпорядження інші приміщення, в яких працівники могли б перебувати під час готовності до роботи, якщо необхідно для їх безпеки і здоров'я.

В цих приміщеннях слід передбачити належні заходи для захисту тих, хто не палить, від впливу тютюнового диму.

17. Вагітні жінки і матері-годувальниці

Вагітним жінкам і матерям-годувальницям повинна бути надана можливість відпочинку у лежачому положенні в належних умовах.

18. Санітарні приміщення

18.1 Приміщення для переодягання, шафи для одягу

18.1.1 Працівникам повинні бути надані у розпорядження приміщення для переодягання, якщо вони для виконання своєї роботи повинні стягати спецодяг і, згідно з гігієнічними умовами, або вимогами пристойності не можуть переодягатись в іншому приміщенні.

Приміщення для переодягання повинні бути легкодоступними, мати достатні розміри і обладнаними сидіннями.

18.1.2 Приміщення для переодягання повинні бути обладнані пристосуваннями, що замикаються для зберігання одягу кожного окремого працівника під час його роботи.

Шафи для спецодягу повинні бути відокремлені від шаф для особистого одягу, якщо цього вимагають обставини (наприклад, наявність шкідливих речовин, вологості, бруду).

18.1.3 Для чоловіків і жінок повинні бути передбачені окремі приміщення для переодягання, або роздільне використання цих приміщень.

18.1.4 Якщо немає необхідності у приміщеннях для переодягання, про які йшлося у пункті 18.1.1, кожному працівникові повинно бути надане окреме місце в гардеробі.

▼В

18.2 Душові та кімнати для вмивання

18.2.1 Працівникам повинно бути надано у розпорядження достатня кількість душів, якщо це необхідно, виходячи з характеру їх роботи або гігієнічних вимог.

Для чоловіків і жінок необхідно передбачити окремі душові приміщення, або роздільне користування ними.

18.2.2 Душові приміщення повинні мати достатні розміри, щоб кожен працівник міг без утруднень помитись відповідно до вимог гігієни.

Душі повинні мати холодну і теплу воду.

18.2.3 Якщо немає необхідності в душах, про які йдеться в першому абзаці пункту 18.2.1, повинна бути обладнана достатня кількість належних пристосувань для вмивання проточною водою (за необхідності – теплою) поблизу від робочих місць і приміщень для переодягання.

Для чоловіків і жінок повинні бути обладнані окремі кімнати для вмивання, або організовано їх роздільне використання, якщо це необхідно з міркувань пристойності.

18.2.4 Якщо душові, кімнати для вмивання і кімнати для переодягання розміщені окремо одна від одної, між ними повинно бути зручне сполучення.

18.3 Туалети, місця для миття рук

Працівникам повинні бути надані у розпорядження поблизу від робочих місць, кімнат для відпочинку, кімнат для переодягання, душових або кімнат для вмивання спеціальні приміщення з достатньою кількістю туалетів і пристосувань для миття рук.

Для чоловіків і жінок повинні бути влаштовані окремі туалети, або роздільне користування ними.

19. Приміщення для надання першої допомоги

19.1 Якщо цього вимагають розміри виробничої території, характер діяльності та частота нещасних випадків, необхідно передбачити одне або кілька приміщень для надання першої допомоги.

19.2 Приміщення для надання першої допомоги повинні бути устатковані необхідним для цього обладнанням і матеріалами і легко доступними для людей з носилками.

Вони повинні мати позначення згідно з вимогами національних правових приписів, гармонізованих з Директивою 92/58/ЄЕС.

19.3 Крім того, засоби, необхідні для надання першої допомоги, повинні бути наявні у всіх тих місцях, де цього вимагають умови праці.

Місця, де знаходяться ці засоби, повинні бути легкодоступними і позначеними належним чином.

20. Працівники, що мають фізичні вади

Облаштування всіх робочих зон, повинно проводитись за необхідності, з урахуванням того, щоб в них могли працювати люди з фізичними вадами.

Це особливо стосується дверей, переходів, сходів, душів, вмивальників, туалетів, якими користуються люди з фізичними вадами, а також робочих місць, безпосередньо на яких вони працюють.

21. Робочі зони на відкритому повітрі (спеціальні положення)

21.1 Робочі місця, переходи та інші місця або обладнання на відкритому повітрі, які використовуються працівниками під час роботи, або до яких вони повинні мати доступ, повинні бути так устатковані, щоб вхід і в'їзд до них був безпечним.

Пункти 12, 13 і 14 є чинними також і для головних шляхів пересування на відкритій території підприємства (шляхи сполучення між робочими місцями), а також для шляхів пересування, якими користуються при регулярному технічному обслуговуванні обладнання і нагляді за ним, а також рамп для навантажувальних робіт.

Положення пункту 12 відповідно чинні для робочих зон на відкритому повітрі.

21.2 Робочі зони на відкритому повітрі повинні мати штучне освітлення в той час, коли світла недостатньо.

21.3 Якщо працівники працюють на робочих місцях, розташованих на відкритому повітрі, робочі місця, по можливості, повинні бути устатковані так, щоб працівники

(а) були захищені від погодних впливів, а якщо треба, від падіння предметів на них;

▼В

(b) не піддавались впливу шуму, рівень якого перевищує допустимий з точки зору здоров'я поріг, а також впливу інших шкідливих ►СІ зовнішніх ◀ факторів (наприклад, газів, випарів, пилу);

(c) у випадку небезпеки могли швидко покинути своє робоче місце, або швидко одержати допомогу;

(d) не могли посковзнутися або впасти.

▼В

Додаток II

МІНІМАЛЬНІ ПРИПИСИ ЩОДО БЕЗПЕКИ І ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДЛЯ РОБОЧИХ ЗОН, ЩО ВЖЕ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ, ВІДПОВІДНО ДО

СТАТТІ 4

1. Попереднє зауваження

Вимоги цього випадку чинні в усіх випадках, коли особливості робочих зон, характер діяльності, обставини, або наявність небезпеки цього вимагають.

2. Стійкість і міцність

Будівлі та споруди, призначені для розміщення робочих зон, повинні мати конструкцію і міцність, які відповідали б характеру їх використання.

3. Електричне обладнання

Електричне обладнання не повинно бути джерелом небезпеки пожежі або вибуху; люди повинні бути належним чином захищені від небезпеки нещасного випадку через прямий або непрямий контакт з цим обладнанням.

При застосуванні електрообладнання і захисних пристосувань слід враховувати напругу, вплив зовнішніх факторів, а також фахову кваліфікацію осіб, що мають доступ до деталей обладнання.

4. Аварійні виходи і шляхи евакуації

4.1 Шляхи евакуації і аварійні виходи повинні бути вільними від сторонніх предметів і вести до відкритого простору або безпечної зони, по можливості, найкоротшим шляхом.

4.2 Всім працівникам повинна бути забезпечена можливість у випадку небезпеки швидко і при максимальній безпеці залишити свої робочі місця.

4.3 Повинна бути забезпечена необхідна кількість шляхів евакуації і аварійних виходів.

4.4 Двері аварійних виходів повинні відкриватись назовні.

Двері аварійних виходів повинні закриватись так, щоб будь-яка особа у випадку аварії могла відкрити їх легко і без застосування допоміжних засобів.

Розсувні двері і двері, що обертаються, не дозволяється використовувати в якості аварійних.

4.5 Шляхи евакуації і аварійні виходи повинні мати позначення відповідно до національних положень, гармонізованих з Директивою 92/58/ЄЕС.

Ці позначення повинні бути зроблені на належних місцях і бути стійкими.

4.6 Аварійні виходи не можна замикати на ключ.

Шляхи евакуації і аварійні виходи, а також проходи і двері, що ведуть до них, не повинні бути зайняті сторонніми предметами, так щоб була можливість без перешкод скористуватись ними у будь-який момент.

4.7 Шляхи евакуації і аварійні виходи, в яких потрібно освітлення, у випадку відключення основного освітлення, мати достатнє аварійне освітлення.

5. Виявлення вогню і боротьба з пожежами

5.1 В робочих зонах відповідно до розмірів і призначення приміщень, наявного обладнання, фізичних і хімічних властивостей наявних матеріалів, максимально можливої чисельності людей повинні бути передбачені засоби для гасіння пожеж і, за необхідності, засоби для виявлення вогню і сигналізації про тривогу.

5.2 Неавтоматичні засоби для гасіння вогню повинні бути легко доступними і зручними для використання.

Вони повинні мати маркування відповідно до національних положень, гармонізованих з Директивою 92/58/ЄЕС.

Це маркування повинно бути стійким і наноситись на відповідних місцях.

▼В

6. Вентиляція закритих робочих приміщень

У закритих робочих приміщеннях повинно бути достатньо сприятливого для здоров'я повітря, з урахуванням характеру робочого процесу і фізичних потреб організму працівника.

Якщо застосовуються вентиляційні пристрої, вони повинні бути готові до функціонування в будь-який момент.

Будь-яке порушення повинно відобразитись попереджувальним обладнанням, якщо це необхідно з огляду на здоров'я працівників.

7. Температура в приміщеннях

7.1 В робочих приміщеннях в робочий час повинна підтримуватись сприятлива для людського організму температура з урахуванням застосовуваних методів роботи і фізичних потреб працівників.

7.2 Температура в приміщеннях для відпочинку під час перерв, для перебування під час готовності до роботи, санітарних приміщеннях, їдальнях і приміщеннях для надання першої допомоги повинна відповідати специфічному призначенню цих працівників.

8. Природне і штучне освітлення приміщень

8.1 Робочі зони повинні одержувати максимум денного світла, наскільки це можливо, і бути устатковані обладнанням для штучного освітлення відповідно до вимог безпеки і охорони здоров'я працівників.

8.2 Робочі зони, в яких у випадку відключення штучного освітлення в особливій мірі виникає небезпека для працівників, повинні бути обладнані достатнім аварійним освітленням.

9. Двері і ворота

9.1 Прозорі двері повинні мати позначення на висоті людських очей.

9.2 Двері і ворота, що обертаються, повинні бути прозорими або мати прозорі віконця.

10. Небезпечні зони

Якщо характер виконуваної роботи обумовлює наявність у робочих зонах небезпечних зон, у яких існує небезпека падіння працівників, або падіння на них предметів, ці зони повинні, по можливості, устатковані пристроями, які запобігали б доступу в ці зони сторонніх працівників.

Для захисту працівників, що за характером своєї роботи повинні входити в небезпечні зони, повинні бути вжиті відповідні заходи.

Небезпечні зони повинні бути позначені добре видимими позначеннями.

11. Приміщення і зони для відпочинку

11.1 Для відпочинку працівників повинно бути надане легко доступне приміщення або відповідна зона, особливо тоді, коли цього вимагає характер роботи, або коли кількість працівників підприємства перевищує певну верхню межу.

Ці положення не стосуються працівників, що працюють у конторах (бюро) або подібних до них приміщеннях, де їм надаються рівноцінні умови для відпочинку під час перерв.

11.2 Приміщення і зони для відпочинку повинні бути устатковані столами і сидячими місцями з спинками.

11.3 В приміщеннях і зонах для відпочинку повинні бути вжиті належні заходи для захисту тих, хто не палить, від тютюнового диму.

12. Вагітні жінки і матері-годувальниці

Вагітним жінкам і матерям-годувальницям повинна бути надана можливість відпочинку у лежачому положенні в належних умовах.

13. Санітарні приміщення

13.1 Приміщення для переодягнення, шафи для одягу

13.1.1 Працівникам повинні бути надані у розпорядження належні приміщення для переодягнення, якщо відповідно до характеру роботи їм необхідний спецодяг, і якщо згідно з гігієнічними вимогами і з міркувань пристойності вони не можуть переодягатись у іншому приміщенні.

Приміщення для переодягання повинні бути легкодоступними і мати достатні розміри.

▼В

13.1.2 Ці приміщення для переодягання повинні бути устатковані пристосуваннями, що замикаються, в яких кожен працівник міг би зберігати свій одяг під час роботи.

Шафи для спецодягу і шафи для особистого одягу повинні бути роздільними, якщо цього вимагають обставини (наявність небезпечних речовин, вологи, бруду).

13.1.3 Для чоловіків і жінок повинні бути передбачені окремі приміщення для переодягання, або роздільне користування цими приміщеннями.

13.2 Душі, туалети, рукомийники

13.2.1 Робочі місця повинні бути так обладнані, щоб поблизу нього працівники мали у розпорядженні:

- душі, якщо цього вимагає характер їх роботи;
- спеціальні приміщення, устатковані туалетами і рукомийниками.

13.2.2 Душі і умивальники повинні мати проточну (за необхідності, теплу) воду.

13.2.3 Для чоловіків і жінок повинні бути передбачені роздільні туалети, або роздільне користування ними.

14. Засоби для надання першої допомоги

Робочі місця повинні бути устатковані засобами для надання першої допомоги.

Ці засоби повинні мати відповідне маркування і бути легкодоступними.

15. Працівники, що мають фізичні вади

Робочі зони, за необхідності, повинні бути обладнані з урахуванням можливості роботи в них працівників, що мають фізичні вади .

Це особливо стосується дверей, переходів, сходів, душів, умивальників і туалетів, якими будуть користуватись працівники з фізичними вадами, а також робочих місць, на яких вони безпосередньо будуть працювати.

16. Рух пішоходів і транспортних засобів

Робочі місця в закритих приміщеннях і на відкритому повітрі повинні бути обладнані так, щоб підхід і під'їзд до них був безпечним.

17. Робочі місця на відкритому повітрі (спеціальні положення)

Якщо працівники працюють на робочих місцях, розташованих на відкритому повітрі, робочі місця повинні бути, за можливістю, так обладнані, щоб працівники:

- (а) були захищені від погодних впливів, а, за необхідності, від падаючих предметів;

(b) були захищені від шуму, рівень якого перевищує допустимий для здоров'я поріг, а також шкідливих ►СІ зовнішніх ◀ впливів (наприклад, газів, випарів, пилу);

(c) мати можливість у випадку небезпеки швидко залишити свої робочі місця, або одержати невідкладну допомогу.

(d) не могли посковзнутися або впасти.

([1]) ОВ С 141; 30.5.1988, С. 6, ОВ С 115; 8.5.1989, С. 34 та ОВ С 284; 10.11.1989, С. 8

([2]) ОВ С 326; 19.12.1988, С. 123, та ОВ С 256; 9.10.1988, С. 51

([3]) ОВ С 175; 4.7.1988, С. 28

([4]) ОВ С 28; 3.2.1988, С. 3.

([5]) ОВ С 28; 3.2.1988, С. 1.

([6]) ОВ L 183; 29.6.1989, С. 1.

([7]) ОВ L 185; 9.7.1974, С. 15

([8]) ОВ L 229, 7.9.1977, С. 12.